

28 Οκτωβρίου 1940: ΦΑΣΙΣΜΟΣ, ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Εσπερινό Γυμνάσιο
Αιγάλεω 27/10/2022

Ο πατριωτισμός ενός λαού είναι μια φυσική παρόρμηση, γεννημένη από τη μακρόχρονη συνύπαρξη ανθρώπων ενωμένων με κοινή κουλτούρα και κοινή καταγωγή. Βασική έκφραση πατριωτισμού αποτελούν οι διαχρονικοί αγώνες ενάντια σε ό,τι απειλεί την υπόστασή του.

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΤΑΞΗΣ»
Σκίτσο του Χάινριχ Χίμλερ σαν αράχνη πάνω από την κεντρική Ευρώπη,
την Ιταλία και την Ελλάδα.
Του Μπορίς Εφίμοφ (1942)

Από την άλλη έχουμε τη διατεταγμένη αγάπη για το κράτος: κάτι που το επιβάλλουν κυβερνήσεις, ένα νοσηρό υποκατάστατό της φιλοπατρίας συνδυασμένο με τη ρηχή στάση ανωτερότητας απέναντι στο γείτονα. Μια μαζική ψευδαίσθηση ενάντια στις ιστορικά τεκμηριωμένες αντιλήψεις. Σε ολόκληρη την Ευρώπη δεν υπάρχει κανένα κράτος που να μην αποτελείται από μια συγκέντρωση λαών διαφορετικής καταγωγής που ενσωματώθηκαν σε κράτος από οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα.

Γιορτάζουμε αυτές τις μέρες την επέτειο του «Όχι». Ένα «Όχι» στον φασισμό που είπε σύσσωμος ο ελληνικός λαός. Σίγουρα δεν ήταν παρόντες οκτώ εκατομμύρια Έλληνες όταν επιδόθηκε στον δικτάτορα Μεταξά το τελεσίγραφο του Γκράτσι. Αλλά, εξίσου σίγουρα, δεν ήταν η ιδεολογία αυτό που χώριζε τις κυβερνήσεις Ελλάδας - Ιταλίας.

Εκείνη την εποχή το καθεστώς Μεταξά μπορούσε να βάλει τα γυαλιά σε κάθε υφιστάμενη θηριωδία από ποσοτική άποψη: Στα στρατόπεδα της Γερμανίας το 1940 υπήρχαν 8.000 κρατούμενοι. Οι εκτοπισμένοι της μεταξικής δικτατορίας σε αναλογία πληθυσμού ήταν εντυπωσιακά πολλαπλάσια.

Πριν ακόμα από την έφοδο του ναζισμού, ο φασισμός και ο σταλινισμός – δύο ακόμα από τα εκτρώματα που είχε γεννήσει ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος-άπλωναν τη σκιά τους στην Ευρώπη.

Μετά την ήττα των δημοκρατικών και των αναρχικών στην Ισπανία η επιβολή δικτατοριών σε Ιταλία, Ισπανία και Ελλάδα είχε εξανεμίσει τις ελπίδες των λαών για ειρήνη και δικαιοσύνη...

Κυρίαρχα χαρακτηριστικά του **καθεστώτος** που επεδίωκαν επιβάλλουν Γερμανία - Ιταλία ήταν η οικονομική λεηλασία, η κατάπνιξη των ελευθεριών, οι εκκαθαρίσεις πληθυσμών. Μνημεία της ναζιστικής βαρβαρότητας τα στρατόπεδα συγκέντρωσης αποτελούν την εφαρμογή στην πράξη των «ιδανικών» της Αρίας φυλής. Σε αυτά Εβραίοι, Τσιγγάνοι, ομοφυλόφυλοι και πολιτικοί κρατούμενοι εξοντώνονται κατά χιλιάδες με ένα σύστημα που συνδυάζει επιστημονική μεθοδικότητα και υπαλληλική νοοτροπία.

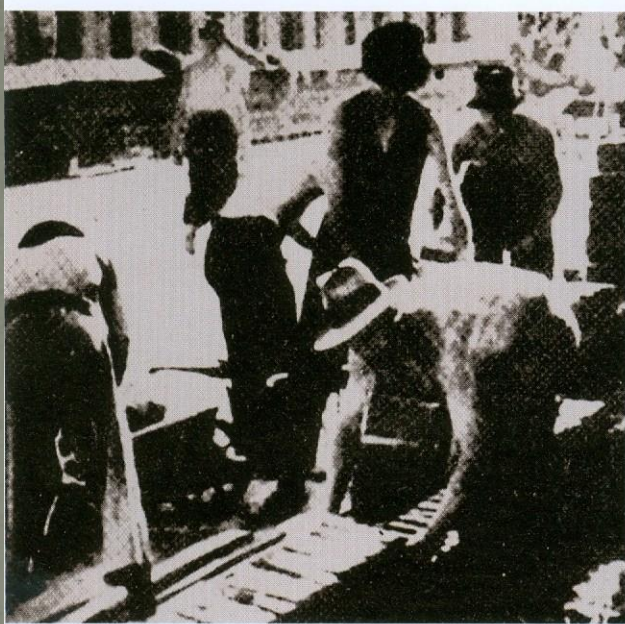
Το «τσιγγάνικο τρένο» φθάνει στο Αουσβιτς στα τέλη της άνοιξης του 1943 μεταφέροντας στο στρατόπεδο του θανάτου 20.000 Ρομά

Το ξεχασμένο Ολοκαύτωμα

Περίπου μισό εκατομμύριο Ρομά έχασαν τη ζωή τους στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης. Χιλιάδες επιπλέον υπέστησαν εγκλεισμό ή άλλα καταπιεστικά μέτρα. Η αναγνώριση αυτού του ξεχασμένου ολοκαυτώματος αποτέλεσε βασικό αίτημα του ευρωπαϊκού τσιγγάνικου κινήματος.

Κρατούμενοι στο Γιασένοβατς εκτελούν καταναγκαστική εργασία. Το καπέλο τους υποδηλώνει ότι είναι Ρομά

Τσιγγάνοι της Γιουγκοσλαβίας οδηγούνται στο στρατόπεδο συγκέντρωσης Γιασένοβατς της Κροατίας

...και το Ολοκαύτωμα που δεν έγινε

Αν και αποκλεισμένοι από τον επίσημο ιστορικό λόγο, οι Ρομά, ως τμήματα της ελληνικής κοινωνίας δεν μπορεί παρά να ήταν παρόντες στις περιπέτειες και τους αγώνες της Αντίστασης. Η στάση τους δεν υπήρξε υπαγορευμένη από κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, αλλά σύνθετη και πολύμορφη, ακριβώς όπως συνέβη με τους υπόλοιπους Έλληνες.

Μνημείο που έχει ανεγείρει ο Δήμος Ταύρου για τους Τσιγγάνους που εκτέλεσαν οι Γερμανοί στα Πετράλωνα το 1944
(Φωτογραφία Διον. Μοσχονάς)

Ο Δήμος Ταύρου έχει στήσει στην οδό Χαμοστέρας ένα μνημείο προς τιμήν έντεκα Τσιγγάνων οι οποίοι, εξαιτίας της αντιστασιακής τους δράσης, εκτελέστηκαν από τους Γερμανούς στα Πετράλωνα το 1944.

Αναφέρονται Ρομά αγωνιστές οργανωμένοι στο ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ. Εξέχουσα μορφή αγωνιστή, υπήρξε ο Βασίλης Μήτρου, από τη Κύμη της Εύβοιας ο οποίος οργανώθηκε στο ΕΑΜ και έδρασε στην περιοχή της Χαλκίδας. Η δράση του Β. Μήτρου ήταν πολύ σημαντική με αποκορύφωση το κατόρθωμά του να ανατινάξει μαζί με έναν ακόμα αντάρτη ένα γερμανικό αντιτορπιλικό στα παράλια της Εύβοιας. Ο Β. Μήτρου σκοτώθηκε το 1944 στη μάχη της Λάμπουσας.

Αξιοσημείωτο είναι ότι, παρά τις έντονες φημολογίες για επικείμενη συγκέντρωση και εκτοπισμό των Τσιγγάνων της Ελλάδος στα πλαίσια της ναζιστικής «φυλετικής πολιτικής» δεν υπάρχουν επίσημες καταγραφές οργανωμένων επιχειρήσεων των Ρομά στην Ελλάδα, ενώ οι σχετικές μαρτυρίες είναι συγκεχυμένες. **Επισημώς παραμένει ασαφής ο λόγος για τον οποίο, αν και υπήρξε σχέδιο μαζικής εξόντωσης των ελληνών Τσιγγάνων, αυτό ουδέποτε εφαρμόστηκε.**

Η εκτίμηση των ερευνητών είναι ότι η αναστολή οποιουδήποτε σχεδίου εξόντωσης εναντίον τους, κυρίως σχετίζεται με την απουσία κάποιας συστηματικής απογραφικής προεργασίας μέσα από την οποία οι Τσιγγάνοι θα μπορούσαν να εντοπιστούν ως διακριτή ομάδα, καταγεγραμμένη διοικητικά και ληξιαρχικά -και συνεπώς εύκολα εντοπίσιμη. **Αντίθετα με τη στερεότυπη αντίληψη που θέλει του Τσιγγάνους να απαρτίζουν μια ομάδα ενιαία και σαφώς διακριτή από τις υπόλοιπες, οι δυσκολίες που αντιμετώπισαν τα εγχειρήματα καταγραφής τους, ακόμα και στη ναζιστική Γερμανία αποδεικνύουν ένα γεγονός το οποίο, σε επίπεδο βιώματος και καθημερινότητας, ιδίως όσον αφορά τις περιοχές των Δυτικών Συνοικιών της Αθήνας, αποτελεί κοινό τόπο: Ότι δηλαδή η συνάφεια των Ρομά με τις άλλες πληθυσμιακές ομάδες στην Ελλάδα είναι πολύ μεγαλύτερη απ' ό,τι συνήθως υποτίθεται.**

27/9/1941: Ιδρύεται η κύρια αντιστασιακή οργάνωση, το Πανελλήνιο Απελευθερωτικό Μέτωπο. Προτεραιότητα του υπήρξε η διάσωση του λαού από την πείνα.

Από τον χειμώνα της πείνας...

...στα λαϊκά συσσίτια.

Αξιοσημείωτο είναι ότι οι στα ιδρυτικά καταστατικά τους οι βασικές αντιστασιακές οργανώσεις, θέτοντας πρωταρχικό στόχο την απελευθέρωση της Ελλάδας από τον κατακτητή, εντούτοις δεν περιορίζονται σε αυτόν: Προβάλλουν ταυτόχρονα την ανάγκη για μια ουσιαστική αλλαγή και μετά την απελευθέρωση.

Ένα νέο ελεύθερο κράτος δημιουργείται στις ορεινές περιοχές της Ελλάδας με τη συνεργασία αγροτών και ανταρτών. Νέοι θεσμοί βασισμένοι στη λαϊκή συμμετοχή πασχίζουν να εκσυγχρονίσουν οικονομικές και κοινωνικές δομές. Πνευματική και πολιτιστική ανάπτυξη εισβάλλει αναπάντεχα στην ύπαιθρο. Με πρωτοβουλία της Π.Ε.Ε.Α. πρωτοφανείς για κατεχόμενη χώρα ενέργειες πραγματοποιούνται: Μυστικές εκλογές για εκλογή Εθνοσυνέλευσης όπου για πρώτη φορά ψηφίζουν και γυναίκες.

Ἐθνοσύμβουλοι Πελοποννήσου καὶ Ἀθήνας

*Χαρακτηρίσαμε τη γνήσια
αγάπη για την πατρίδα
φυσική παρόρμηση.
Χαρακτηρίσαμε τη
διατεταγμένη αγάπη για το
κράτος που επιβάλλουν οι
κυβερνήσεις ένα νοσηρό
υποκατάστατό. Το
επιχείρημα: Εβδομήντα
εκατομμύρια νεκροί σε δύο
πολέμους, μέσα στο
διάστημα μιας ανθρώπινης
ζωής. Ἐσχατη πράξη
πατριωτισμού: να
τοποθετήσουμε την
ανθρώπινη, οικουμενική
δικαιοσύνη πάνω από τα
εθνικιστικά συμφέροντα.*

Ευχαριστούμε!

